

Selvälläkin päällä!

Emme voi luvata, että jos et milloinkaan käytä päihteitä, et voi saada tapaturman aiheuttamaa aivovammaa. Emme voi myöskään väittää, että ellet ole täysin raitis, joudut varmuudella jonakin päivänä onnettomuuteen, jossa voit pääsi kohtalokkain seurauksin kolauttaa.

Selvälläkin päällä voi sattua, mutta päihteiden käyttö tutkitusti lisää tapaturmariskiä. Alkoholi onkin tavalla tai toisella mukana jopa 60 % aivovammatapauksissa. Kuitenkin vajaa kolmannes aivovamman saajista on päihderiippuvaisia tai päihteiden liikkakäyttäjiä. Useimmiten alkoholin vaikutuksen alaisena aivovamman saaja on Tauno Tavallinen, eikä Tiina Tenukeppi – päihtyneenä aivovammatilastomerkinänsi päätyvä on siis useimmiten kohtuukäyttäjä.

Alkoholipitoisuuden ylittäessä promillen suorituskyky heikkenee ja tapaturmariski kasvaa merkittävästi. 80-kiloinen nainen saavuttaa promillen humalatilaa neljästä annoksesta ja samankokoinen mies viidestä annoksesta. Yksi annos puolestaan on 12 cl viiniä, pullo keskiolutta tai 4 cl viinaa. Tapaturmariski on kasvanut jo aiemmin - jo parin, kolmen annoksen nauttimisen jälkeen. Tieliikenneonnettomuuksissa 12 % tapauksista on alkoholilla ollut osuutta asiaan. Erityisesti väkivaltarikoksilla ja alkoholinkäytöllä on vahva yhteys. Henkirikoksiin epäillyistä noin 60 % ja pahoinpitelyrikoksiin epäillyistä jopa 70 % on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena.

Viikolla 46 on jo 13. valtakunnallinen Aivovammaviikko! Tänä vuonna muistutamme, että selvälläkin päällä voi sattua, mutta alkoholi lisää muun muassa tapaturmariskiä!

Aivovammaliittoon kuuluvat yhdistykset järjestävät Aivovammaviikon kunniaksi runsaasti tapahtumia eri puolilla Suomea. **Lista tapahtumista on tämän tiedotteen lopussa.**

Lähteet:

Aivovammaliitto ry, paihdelinkki.fi, Jorge ym. Alcohol misuse and mood disorders following traumatic brain injury. Arch Gen Psychiatry, 2005)

Aivovammasta

Aivovamma on tapaturman aiheuttama aivokudoksen vaurio, joka syntyy päähän kohdistuvasta iskusta tai liike-energiasta. Tapaturmaisen eli traumaattisen aivovamman saa Suomessa vuosittain arviolta 15 000 –20 000 ihmistä ja sen jälkitilan oireita on noin 100 000 henkilöllä. Jälkitilalla tarkoitetaan tapaturman välittömien vaikutusten paranemisen jälkeen ilmeneviä pitkäaikaisia tai pysyviä muutoksia. Kun mukaan lasketaan vammautuneen ihmisen lähipiiri, aivovamma koskettaa noin puolta miljoonaa suomalaista. Sekä aivovammat että niiden oireet ovat monimuotoisia ja yksilöllisiä. Aivovamma ei ole älyvamma, vaikka se voi aiheuttaa esimerkiksi muistihäiriöitä ja vaikeuksia oppia uutta.

Erittäin lievän aivovamman, eli kansanomaisesti aivotärähdyksen, saaneista valtaosa toipuu oireettomaksi. Mitä vakavammasta vammasta on kyse, sitä todennäköisemmin siitä jää pysyviä oireita. Aivovammoja syntyy eniten putoamisten ja kaatumisten seurauksena (60 %), liikenneonnettomuuksissa (20 %), pahoinpitelyissä (5 %) tai vapaa-ajan tapaturmissa. Erityisiin riskiryhmiin kuuluvat 18 – 25 –vuotiaat miehet ja yli 70-vuotiaat henkilöt.

Liikenneonnettomuudet ovat työikäisillä vakavien ja kuolemaan johtavien vammojen suurin aiheuttaja, ja aivovamma onkin alle 45-vuotiaiden miesten yleisin välitön kuolinsyy. Vanhuksilla puolestaan kaatumiset ovat vakavien vammojen tavallisin aiheuttaja. Kaikista aivovammoista noin 2/3 sattuu miehille.

Aivovammaliittoon kuuluvilla yhdistyksillä ja ryhmillä on toimintaa noin 30 paikkakunnalla eri puolilla Suomea.

Yhdistysten toimintaan voi tutustua osoitteessa <http://www.aivovammaliitto.fi/aivovammayhdistykset/>

Aivovammaliiton jäsenet ovat jäsentutkimuksen mukaan saaneet tapaturmaisen aivovamman seuraavista syistä: liikenneonnettomuudet 42 %, vapaa-ajan/harrastusten tapaturmat 25 %, työtapaturmat 13 %, väkivaltatilanteet 7 %, muut/useampien yhdistelmä 13 %

Lue myös Marge Miettisen tarina toisesta tiedostosta!